

РОЗВИТОК ФІНАНСОВОЇ БАЗИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ПОСИЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ЗАХИЩЕНОСТІ НАСЕЛЕННЯ РЕГІОНУ

*Л. Б. Баранник к.е.н., доцент, Т. М. Рудянова к.ф.-м.н., доцент,
ДВНЗ «Дніпропетровська державна фінансова академія»
Barannik_LB@mail.ru, rudyanova@mail.ru*

Методологія дослідження. Результати отримані за рахунок використання методів: абстракції – при визначенні сутності категорії «фінансова база місцевого бюджету», економетричного моделювання – при з'ясуванні залежності зменшення кількості малозабезпечених громадян, які отримують державну соціальну грошову і натуральну допомогу, від зростання валового регіонального продукту в розрахунку на душу населення і від збільшення прожиткового мінімуму для непрацездатних громадян; загального й особливого – при встановленні єдності існуючих підходів до визначення проблем місцевих бюджетів; статистичні методи для обробки фактичних даних.

Результати. Виявлено, що для повноцінного функціонування інституту місцевого самоврядування необхідно його достатнє матеріальне та фінансове забезпечення. Його основою служить місцевий бюджет. Одне із завдань місцевого бюджету – соціальний захист населення. Показано, що головним джерелом місцевого бюджету є податок на доходи фізичних осіб, питома вага якого в загальній сумі податкових надходжень в останні роки істотно виросла. Доведено, що пріоритетним напрямком збільшення фінансової бази місцевого бюджету є виведення заробітної плати з тіні та збільшення її розмірів. Проаналізовано витрати бюджету Дніпропетровської області на соціальний захист населення в 2009–2011 рр.

Новизна. Встановлено залежність між зниженням кількості малозабезпечених громадян, які отримують державну соціальну грошову і натуральну допомогу в Дніпропетровській області, від зростання валового регіонального продукту в розрахунку на душу населення і від збільшення прожиткового мінімуму для непрацездатних громадян.

Практична значущість. Запропоновано у місцевих бюджетах залишати більше коштів виходячи із загальної тенденції переходу від моносуб'єктності до полісуб'єктності соціального захисту населення, а також передачі функцій управління в соціальній сфері з державного рівня на мезорівень.

Ключові слова: місцевий бюджет, фінансування, видатки бюджету, соціальний захист населення, малозабезпечені непрацездатні громадяни, валовий регіональний продукт, прожитковий мінімум.

Література

1. Чуగుнов О. І. Місцеві бюджети в умовах трансформації економіки / О. І. Чуగుнов // Вісник Дніпропетровської державної фінансової академії. Економічні науки. – 2013. – № 1. – С. 110–120.
- Chugunov O. I. Mistsevi byudzhety v umovakh transformatsiyi ekonomiky / O. I. Chugunov // Visnyk Dnipropetrovskoyi derzhavnoyi finansovoyi akademiyi. Ekonomichni nauky. – 2013. – № 1. – S. 110–120.
2. Зайчикова В. В. Місцеві фінанси України та європейських країн / В. В. Зайчикова. – К.: НДФІ, 2007. – 299 с.

- Zaychykova V. V. Mistsevi finansy Ukrainy ta yevropeyskykh krayin / V. V. Zaichykova. – K.: NDFI, 2007. – 299 s.
3. Кириленко О. П. Місцеві фінанси / О. П. Кириленко – К. : Знання, 2006. – 677 с.
Kyrylenko O. P. Mistsevi finansy / O. P. Kyrylenko – K. : Znannya, 2006. – 677 s.
4. Макогон В. Д. Основи регулювання міжбюджетних відносин / В. Д. Макогон // Економіка. Фінанси. Право. – 2010. – № 12. – С. 21–24.
Makogon V. D. Osnovy reguluvannya mizhbyudzhethnykh vidnosyn / V. D. Makogon // Ekonomika. Finansy. Pravo. – 2010. – № 12. – S. 21–24.
5. Музика О. А. Доходи місцевих бюджетів за українським законодавством : монографія [Текст] / О. А. Музика. – К.: Атіка, 2004. – 344 с.
Muzyka O. A. Dokhody mistsevykh byudzhativ za ukrayinskym zakonodavstvom : monografiya [Tekst] / O. A. Muzyka. – K.: Atika, 2004. – 344 s.
6. 80% українців визнали бідняками [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://4vlada.com/ukraine/11367>
80% ukrayintsiv vyznaly bідnyakami [Elektronniy resurs] – Rezhym dostupu: <http://4vlada.com/ukraine/11367>
7. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI (станом на 10.01.2013 р.) – Суми: ТОВ «ВВП НОТИС», 2013. – 144 с.
Budzhetniy kodex Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 08.07.2010 r. № 2456-VI (stanom na 10.01.2013 r.) – Sumy: TOV «VVP NOTIS», 2013. – 144 s.
8. Оцінка доходів Державного бюджету на 2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: img.pravda.com.ua/.../b8b2d03
Otsinka dokhodiv Derzhavnogo byudzhetu na 2011 r. [Elektronniy resurs]. – Rezhym dostupu: img.pravda.com.ua/.../b8b2d03
9. Зведений бюджет України у 1992 – 2008 рр. (за даними Державного Казначейства України). Офіційний сайт Держстату України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2005/fin/fin_ric_fin_u/2003.html ;
Zvedeniy byudzheth Ukrainy u 1992 – 2008 rr. (za dannyimi Derzhavnogo Kaznacheystva Ukrainy). Ofitsiyiniy sayt Derzhstatu Ukrainy // [Elektronniy resurs]. – Rezhym dostupu: http://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2005/fin/fin_ric_fin_u/2003.html ;
10. Показники виконання Зведеного бюджету України за 2010–2011 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/file/link/328305/file/DBU_ZBU.pdf
Pokaznyky vykonannya Zvedenogo byudzhetu Ukrainy za 2010–2011 // [Elektronniy resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.minfin.gov.ua/file/link/328305/file/DBU_ZBU.pdf
11. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2011 р. / [Шчербина І. Ф., Рудик А. Ю., Зубенко В. В., Самчинська І. В. та ін.]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи», USAID. – К.: 2011. – 97 с.
Byudzhetniy monitoring: Analiz vykonannya byudzhetu za 2011 r. / [Shcherbyna I. F., Rudyk A. Yu., Zubenko V. V., Samchynska I. V. ta in.]; IBSED, Proekt «Zmitsnennya mistsevoyi finansovoyi initsiatyvy», USAID. – K.: 2011. – 97 s.
12. Офіційний веб-сайт Дніпропетровської обласної держадміністрації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.adm.dp.gov.ua/OBLADM/Obldp.nsf/b19e47826f35603ec2256f29003c32ff/2b0020d7c9053266c22571a20020fd64>
Ofitsiyiniy veb-sayt Dnipropetrovskoyi oblasnoyi derzhadministratsiyi [Elektronniy resurs] – Rezhym dostupu: <http://www.adm.dp.gov.ua/OBLADM/Obldp.nsf/b19e47826f35603ec2256f29003c32ff/2b0020d7c9053266c22571a20020fd64>
13. Офіційний веб-сайт Головного управління статистики у Дніпропетровській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dnprstat.gov.ua/>
Ofitsiyiniy veb-sayt Golovного upravlinnya Statystyky u Dnipropetrovskiy oblasti [Elektronniy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.dnprstat.gov.ua/>